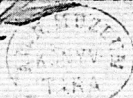

NÉPOLVASÓTÁR

SZÉPIRODALMI

ÉS

tudományterjesztő

HETILAP.

Felelős szerkesztő :

MEZŐFI VILMOS.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL :

Budapest, VII., Garay-utca 32. sz.

a hová a megrendelések intézendők.

Tartalom :

Lemondani. (Abet Ádám). — Az éhinség. — A nyaklánc. (Guy de Maupassant.) — Tanács (Ignotus). — Emlékezzünk régiekről. (Justus). — Hja! az üzlet. — Két kritika. (Martos Ferencz). — Nemzetgazdasági igazságok. (Weisz József). — Szellemszkrák. — Különfélék. — Világkrónika. — Szerkesztői üzenetek. — Betűtalány.

Egyes szám ára 10 krajczár.

Előfizetési ára negyedévre 1.20 kr., félévre 2.40 kr.

Megjelenik minden vasárnap.

Megjelenik minden vasárnap.

„Titkos bűnök.“

Ez a címe a „Népolvasótár“ új szenzációs regényének. A megrázó jelenetekben, a munkás életből vett nagy igazságokban, gazdag regénynek szerzője: **Sue Jenő**. Francia eredetiben regénye, **kétszáz kiadást ért meg és vagy százezer példányban fogyott el.**

Sue Jenő, ebben a regényében behatol a társadalom legalsóbb rétegeibe, elvezet a nyomor, a bűn tanyáira, megmutatja, hogyan tenyészik a bűn, **de kiméretlen nyíltsággal elmondja azt is, hogy kik tenyésztek.**

Nem kiméli a gazdagokat, a hatalmasokat, hanem könyörtelen kézzel lerántja üzelmeikről a leplet és oda tárja a világ elé, hogy megmondja: **Rossz a szegény, mert rossz a társadalom mai rendje, de százszorta rosszabb a gazdag, a ki nyomja, a ki kizsákmányolja, a ki eltapossa a szegényt.**

Elvisz a börtörökbe, a külvárosi csápszékekbe, az örömléányok társaságába, hogy megtanítson, hogy nem azért sülyedtek ezek, mert a vérük, a szívük volt rossz, hanem azért, mert arra kényszerítette őket a társadalom, a nyomor, az éhség, a gond.

Ott járunk nyomán az előkelő hölgyek budojárjaiban, a nagy urak, hercegek, grófok, bárók előszobáiban, behatolunk legrejtettebb gondolataikba és nyomára jövünk ama

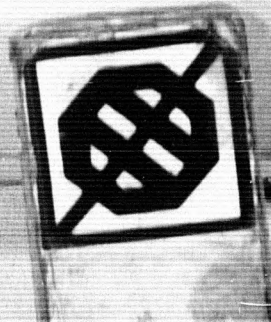
„Titkos bűnök.“

nek, a melyek miatt, nyomorog, küzd és korán sirba dől az emberiség legnagyobb része.

Amde Sue Jenő nem azért, hisz az igazság diadalában, hogy csak vigasztalan képeket tárjon elénk. Bemutat durva külső alatt, nemes, nagy jellemeket, a melyek tisztelettel töltenek el. Kék zubbonyos munkások, szerény köntösű varróleányok, nemes, magasztos tetteket hajtanak végre. S végig vonul, a regényen két ember tiszta, önzetlen szerelme. Egy szegény bukott leány, lassu kinszenvedése, ez a szerelem, a melynél fenköltebbet még nem gondolt ki költő agya.

E mellett a regény könnyű, élvezhető formában van írva. Semmi tudakosság, hanem mindvégig vonzó előadás. A ki belefog az olvasásába, nem hagyja félbe, a mig végig nem olvasta.

➡ **Lásd a boríték utolsó oldalát.** ➡

NÉPOLVALÓTÁR

24. szám.

Budapest, 1897. október 10.

I. évfolyam

Szerkeszti és kiadja MEZŐFI VILMOS.

⊗ Szerkesztőség és Kiadóhivatal Garai-utca 32.

Lemondani.

— Irta: Abet Ádám. —

*Csend volt körültem, gyászos, néma csend,
Gondolatom bolygá a végtelent;
Láttam sok, sok tündöklő csillagot,
De nekem ah! egyik sem ragyogott.*

*Láttam szabadság fényes csillagát,
Láttam szerelem bájló angyalát,
Láttam öröm és kéj végtelen egét
S én rab gyanánt, lánczok közt tespedék.*

*Egy hang rezge felém, egy méla hang,
Harang küldötte távol bus harang
És könnyüim kezdettek omlani;
Azt bugá a harang: lemondani.*

*Viruló élet, üdv, s édes gyönyör
Nem birhatása, fájóan gyötör.
Legjobb fájdalmat elnémitani . . .
Igen, igen legjobb lemondani!*

*Lemondani, . . van-e a nap alatt
Szörnyübb, kinosb, iszonyubb gondolat?
Érezni vérem életerejét,
S elmém képezze hohér kötelét!*

*Tudjátok mit jelent: lemondani?
Egy élten át mindig haldokolni,
Érző kebelben eleven halál —
Csontváz lenni, mely sirra nem talál.*

*Lemondani, amig minden bogár,
Játszik veled aranyos napsugár;*

*Keblem legyen egy élő sirhalom
Tetem benne, eleven fájdalom!*

*Lemondani . . . örvöngés láza bánt,
Inkább leküzdök millió titánt!
Inkább vadul rombolni, rontani —
De sohasem fogok lemondani.*

Az éhinség.

Magyarország népét nagy veszedelem fenyegeti: az éhinség. Az ez évi termés ugyanis nem fedezi Magyarország népének kenyérszükségletét. A számokat és körülményeket lelkiismeretesen egybevetve — s hol kellene nagyobb lelkiismeretesség, mint épp ebben a kérdésben? — nem is nagy nehézséggel meggyőződhetünk arról, hogy *Magyarország termése még a belső fogyasztás fedezésére sem elégséges.*

Nézzük csak meg az ugynevezett kenyérmagvak számadatait: Az átlagos termést búzában 38 millió métermázsára, rozsban 14 millió métermázsára véve, az idei termés a maga 24½ millió métermázsa búzájával és 8·9 millió métermázsa rozsmennyiségével hivatalosan is megállapított 13½ millió métermázsa buza és 4½ millió métermázsa rozs hiányát mutatja az előző évekkel szemben. Ha már most meg akarjuk tudni, hogy ez az óriási hiány mennyire vág bele gabona-terményeinkkel folytatott nemzeti gazdálkodásunkba, illetőleg, hogy e gazdálkodásunknak csak egyik főrészt: a kivitelt érinti-e, avagy rést üt a fogyasztás testén is, ugy a következő számításra van szükség: Kivitelünk búzából (belefoglalva a liszt kivitelt is) évenként 12—13 millió métermázsa szokott lenni s minthogy ezidén a hiány 13½ millió métermázsa, még az esetre is, ha egy szem búzánk sem megy ki az országból, ½—1 millió métermázsa buza hiányzik a lakosság rendelkezéséhez. A rozsnál még sokkal kedvezőtlenebb a helyzet. Együttvéve már magában a terméseredményben enyhe számításal 3 millió métermázsa gabona hiányzik a magyar nép élelmezéséhez.

Ez azt jelenti, hogy *népünknek egy tizedrésze élelem nélkül marad*, illetőleg az ország minden egyes lakosa tartozik fogyasztását tíz százalékkal megszorítani. Ámde mivel erre az utóbbi esetre a vagyon-eloszlás nagy különbözőségei következtében nem számíthatunk, kényszerüleg elő kell készülnünk az első esetre, hogy t. i. az ország szegényebb vidékein, avagy a *vagyon-talan néposztályokban inség fog kitörni.*

Hogy ez a hármasszorító-gyűrű: a termés-hiány növekedése, ennek nyomán a gabonaárak emelkedése s mindkettőnek következtében a megélhetés már-már türehetetlen bajainak további szaporodása mivé alakítja a viszonyokat és hová sodorja az országot, ezt belátni nem lehet, csak elképzelni. S aki belemerül a

közeli jövőnek ebbe a képzeletébe, az gondterhelten néz a be-
következendők elé, mert *általános inséget lát fenyegetőleg*
közeledni

Tisztában lévén mindezekkel, a leghatározottabban állítjuk,
hogy az esetre, ha tényleg megindul nálunk a gabonakivitel —
bármily szerény mértékben is, — ennek a hatását a télen vagy
tavasszal általános inségben fogjuk megérezni. Ezért a leghatá-
rozottabban szükségesnek tartjuk, hogy az illető tényezők az or-
szág belfogyasztása részére legalább azt a szűkes termés-mennyi-
séget, mely most még magtárainkban van, melyet azonban a
pillanatnyi érdekekért küzdő nemzetközi kereskedelem nagyon
hamar határainkon túl vihet, itt tartsa az országban. Szóval: ren-
deljék el a gabonakiviteli tilalmat

Pusztán és meztelenül odaállítottuk a kérdést; vagy betilt-
ják, hogy a gseftelők hasznára kimenjen az országból a gabona,
vagy ha nem teszik, beáll az éhinség. Felemeltük az elnyomott
magyar nép érdekében intő, óvó szavunkat, vajjon meghallják-e?

A nyakláncz.

Irta: Guy de Maupassant.

(Folytatás és vége).

A bálon Loiselné nagy sikert aratott. Ő volt a legszebb
menyecske, elegáns, bájos, csupa mosolygás és kedv. Minden férfi
őt nézte; kérdezték, hogy ki és tömegestül mutatták be magukat
neki. A minisztérium valamennyi hivatalnok a csak vele akart
keringőzni. A miniszternek is feltűnt.

Matild mámorosan, hévvel tánczolt. Megittasította a gyönyör-
rűség. Szépségének diadalában, sikerének dicsőségében minden
rőzsaszínű felhő gyanánt kavargott előtte: a hódolás, a csodálat,
a fölébresztett vágyak; a női szívnek édes győzedelme. — Hajnali
négy órakor ment haza. Férje már éjjel óta aludt egy kis félre-
eső szalonban, három más uriemberrel, akinek a felesége szintén
igen jól mulatott.

Loisel kihozta a ruhatárból felöltőjét, ezt a rendes hét-
köznapi ruhát, amelynek szegényes volta úgy kisírt a báli öltözet
disze mellett. Matild érezte ezt a különbséget és el akart rohanni,
nehogy észrevegyék a többi asszonyok, akik drága bundákba bur-
kolóztak az előcsarnokban.

Loisel visszatartotta:

— Várj. Meg találsz fázni. Kocsit hívok.

De az asszony nem hallgatott rá; rohanva ment le a lép-
esőn. Mikor lenn voltak az utcán, nem találkozott bérkocsi: ke-
resni kellett és kiabálni a messzeségből előtünedező fiakkerekre.

A Szajna felé mentek, elkényszeredve, dideregve. Végre a
parton rábukkantak ama vénséges éjjeli bérkocsik egyikére, ame-
lyek Párizsban már csak éjszakanak idején mutatkoznak, mintha
nappal szégyelnék nyomoruságukat. Ezen a bárkán értek haza, a
rue des Martyrsba és szomoruan mentek föl a lépcsőn. Az asz-

szony elgondolta, hogy a ragyogó báléjnek örökre vége. A férj pedig azon töprenkedett, hogy tíz órákor már hivatalban kell lennie.

Matild a tükör előtt levetette a felöltöt, hogy még egyszer láthassa magát dicsőségének fényében. De egyszerre felsikoltott. A gyémánt ékszer nem volt a nyakán.

— Mi baj van? kérde a férj, aki már félig levetkőzött.

Az asszony halálos rémülettel nézett rá:

— A Forestierné nyakláncza nincs meg.

Az ember felugrott:

— Mit? . . . Mi? . . . Az lehetetlen.

Aztan összekutatták a ruhák redőit, a zsebeket, keresték mindenütt. Nem találták meg sehol.

— Biztos vagy abban, hogy a bálból elmenet még a nyakadon volt? kérde Loisel.

Az előcsarnokban még megérintettem.

— Ha az utcán vesztetted volna el, hallottuk volna, mikor leesett. Okvetetlen a kocsiban van.

— Az meglehet. Elkérted a számát?

— Nem én. De te csak megnézted.

— Nem.

Megsemmisülten tekintettek egymásra. Loisel végre felöltözött.

— Megyek, mondá és végig járom azt az utat, a melyen jöttünk. Hát ha rábukkanok.

Elment. Az asszony ott maradt báli ruhájában, egy székre rogyva, gondolat nélkül és nem érezve, hogy a szoba farkasordító hideg.

Férje hét óratájt tért vissza. Nem találta meg az ékszert. Aztán elment a rendőrségre, a lapszerkesztőségbe, jutalmat ígért a megtalálónak. Felforgatta a komfortáblisok czéhét, járt, kelt, tett, megpróbált mindent, ami csak egy szikra reménységet adhatott.

Matild egész nap várta, félholtan e borzasztó szerencsétlenségtől. Loisel este tért vissza, eltorzult arczeccal; fáradozásának nem volt semmi foganatja.

— Irni kell a barátnédnak, mondá, hogy eltörted a nyakláncz kapsát és csináltatni adtad. Ezzel időt nyerünk; megállapodunk abban, hogy mitévők leszünk.

És tollba mondta feleségének, hogy mit írjon.

Eltelt egy hét; minden reménységük odalett. Loisel öt esztendő óta öregedett e pár nap alatt.

— Masat kell venni helyette; mondá végre.

Másnap a nyakláncz fekete selyem-tokjával elmentek ahhoz az ötvöshöz, akinek neve a tok belésébe volt nyomtatva. Az ötvös végignézte könyveit:

— Az ékszer nem tőlem való volt; nálam alkalmasint csak a tokot vették.

A házaspár most sorra járta az ékszerészeket; hasonló

nyaklánczot találni emlékezet után. A férj is, a nő is beteg volt a szomorúságtól és aggodalomtól.

Végre a Palais-Royal egyik boltjában találtak egy gyémánt-nyaklánczot, amely egészen olyan volt, mint az elveszett. A kereskedő negyvenezer frankot kért érte; de oda fogja adni harminczhat ezerért is.

Loiselék megkérték az ötvöst, hogy az ékszeren három napig ne adjon tul. És föltételül kikötötték, hogy harmincznégy ezer frankon visszaveszi, ha az elveszett nyakláncz februáris végéig megkerül.

Loiselnek volt tizennyolez ezer frankja; az apjától maradt rá. A többit kölcsön fogja venni.

Hát kölcsönzött. Az egyiktől ezer frankot; a másiktól ötszázat; itt kért öt aranyat, ott harmat. Váltókat irt alá, uzsorásokhoz folyamodott, volt dolga a pénzkölcsönzők minden fajtájával. Lekötötte egész hátralévő életét; tudta, hogy a jövőben keserves nyomorúság vár rá, testi szűkölködés mellett lelki gyötrelmek. De végre leszámálhatta a boltos asztalára a harminczhat ezer frankot s megvolt az új nyakláncz.

Mikor Loiselné visszavette az ékszert Forestiernének, a jó barátnő egy kicsit csipősen mondá:

— Bizony már előbb is visszaadhattad volna, mert esetleg szükségem lehetett volna rá.

Nem nyitotta föl a tokot; nem történt meg, amitől Matild annyira rettegett. Vajjon, ha észrevette volna a cserét, mit gondolt, mit mondott volna? Vajjon nem tartotta volna egykori növendék-társát tolvajnak?

Loiselnére a nyomorúság rémitő napjai következtek el. De hősiességgel tűrte. Meg kellett fizetni azt a szörnyü adósságot. A cselédet elbocsátották; lakást változtattak; padlásszobát béreltek. Az urnő maga végezte a háztartás minden durva munkáját, kezdve a konyhán. Mosogatott, rózsás körmeit a zsiros fazekakon és a serpenyők feneken koptatta. Szapulta a szennyest, az ingeket a törlőrongyokat és kötélre aggatta száradni; reggelenként levitte a szemetet az utcára és hordta a vizet föl, minden emeleten megállva, hogy kifujja magát. És úgy öltözve, mint valami munkás-asszony, karján a kosárral eljárt a piacra, a boltba, a mészárszékbe, a pekhez; alkudozott, tűrte, hogy lepiszkolják, mindent elszenvedett, azért a nyomorult pár garasért. Minden hónapban fizetni kellett a váltókat. A férj este a kereskedőnél dolgozott, éjszakánként meg gyakran másolt, öt souért egy oldalt.

És ez az élet tiz évig tartott.

A tiz év elteltével megfizettek mindent, az uzsorával, a kamatok kamatjával együtt.

Loiselné most már idősnek látszott. Erős, csontos darab asszony lett belőle a nehéz munkától. Modora darabos, kemény. Borzasan, lomposan járt, a keze vörös volt, hangosan beszélt és surolta a pallót. De néha, mikor ura a hivatalban volt, az ablak-

hoz ült es visszagondolt arra a rég elmúlt éjszakára, arra a bálra, mikor ő oly szép volt és úgy ünnepeltek.

Vajjon hogy fordul sorsa, ha el nem vész az a nyakláncz? Ki tudja? Milyen furcsa, változó az élet! Mily kevés kell ahhoz hogy elveszszzen, vagy hogy boldoguljon az ember!

*

Egy vasárnap, mint rendesen, a Champs-Elyséesen sétált, hogy kipihenje a heti munka fáradalmait. Egyszerre egy hölgyet vett észre, aki egy gyermeket vezetett. Forestierné volt; még mindig fiatal, szép és igéző.

Loiselnét meghatottság fogta el. Vajjon megszólítsa? Hogyne! Most, mikor mindent kifizetett már, elmondhatja a dolgot. Miért ne? Oda lépett Forestiernéhez:

— Jó napot, Jeanne.

Az urhölgy nem ismerte meg és igen meglepődött, hogy egy közönséges polgárásszony ilyen bizalmasan szól hozzá.

— Bocsánat . . . mondá zavartan. Nem tudom . . . Ön nyilván téved . . .

— Nem én. Loisel Matild vagyok.

A jóbarátné felkiáltott:

— Oh szegény Matildom, be megváltoztál!

— Bizony meg, mert nehéz napokat éltem át, mióta nem láttalak . . . Sok nyomoruságon mentem keresztül . . . és pedig miattad!

— Miattam? Hogyan?

— Ugy-e, emlékszel még arra a gyémánt nyaklánczra, a melyet nekem kölcsönöztél, hogy a miniszter báljára menjek?

— Emlékszem. No?

— Nos, én azt a nyaklánczot elvesztettem.

— Hogyan? Hiszen visszaadtad.

— A mását. És aztán tiz esztendeig fizettük az árát. Képzelheted, hogy ez nekünk nem volt könnyű dolog, mert szegények vagyunk. De most már vége és én szörnyen örülök neki.

Forestierné megállt.

— Te gyémánt nyaklánczot vettél az enyém helyett?

— Azt. Ugy-e, nem is vetted észre? Szakasztott olyan volt, mint a tied.

És ezt mondva kevély, naiv örömmel mosolygott.

Forestierné pedig mély megindulással ragadta meg kezét:

— Ó, szegény Matildom! Hiszen az én nyaklánczom hamis volt. Legfőlebb ötszáz frankot ért! . . .

Tanács.

Ne váltsd az elméd aprópénzre,
S peccéskelván, ne légy hiú:
Barátom, nem böcsül meg érte,
Csak pénzér meg borosfú.

A hírnevesség nagy-köztja
Csupa márványos palota;
Iki egy tál lenesén el nem adja,
Az háziurnak jö oda.

Az utolsó pengő elusztán
Fáradt a fő s ég a torok,
S az vet meg a legjobban osztán,
Aki megitta a borod!

A neve ott lóg díszkeretben
Hírva a kapu alatt:
De ismeretlen, és neveletlen,
Aki csak albérlő maradt.

Ignotus.

Emlékezzünk régiekről.

— A „Népolvasótár“ számára írta: Justus. —

Egy ügyész a vádbeszédét, néhány év előtt a következő szavakkal kezdte: „Minden ember boldog akar lenni, de az árát nem akarja megfizetni.“ Ezen állítás igaz, a mennyiben a vagyonos polgárságra alkalmazzuk, de nem igaz, ha a proletárookra akarnók alkalmazni.

A céltudatos munkás jól tudja, hogy igazait, jogait csak áldozatok árán fogja megszerezhetni, ezért semminemű áldozattól nem retten vissza.

A mai angol szabadságot óriási áldozatok árán szerezték meg az angol munkások.

1830-ban jelent meg az első angol munkáslap Londonban: „A szegény ember öre“ czim alatt. Természetesen, hogy az angol uralkodó osztály minden áron lönkre akarta tenni.

Mindent elkövettek, hogy a lapot elnyomják. 1838-ig tehát nyolcz év alatt több mint hétszáz szerkesztőt vagy kiadót zártak el 4—8 hónapra, sőt egy éven túl terjedő fogságra „izgatás“ miatt.

Hasonló áldozatkésztséget látunk a francia, a német, az osztrák munkásoknál, mind meg annyi névtelen hősök, kikről a proletárság soha sem fog megfeledkezni.

A mi mozgalmunk fiatalabb és még egészben véve kezdetlegesebb, de azért a mártírok már itt is megtermettek.

Tisztelet és becsület illeti meg őket, és a magyar munkásság bizonyára soha nem fog róluk megfeledkezni. — Ámbár az áldozatok sorozatának csak még kezdetén vagyunk, már most is nagy azok száma, kik érettségük záratták el magukat, vagy a számkivetés nyomorát vették a nyakukba.

A szerkesztők, vezetők tetemes száma volt a börtönben, és ki tudja még mennyi fog ezentúl oda eljutni?

De ne mondja senki, hogy a szenvedések nem használtak. Nézzük csak a következő példát: 1881. június 1-én a budapesti asztalosok közül ezren sztrájkoltak, mert a munkaadók a tízórai munkaidőt és az 1 frt 50 krnyi napibért nem akarták megadni. — Az akkori rendőrség mindent elkövetett, hogy a sztrájkolókat megféle-

litse. — Elrendelte, hogy a sztrájk végrehajtó-bizottság föloszolják, eltiltotta a sztrájkolók számára a pénzgyűjtést, minden szünetelő asztalost, ki nem tudta kimutatni, hogy vagyonnal bir, egy hónapra terjedő *elzárással* vagy kiutasítással fenyegetett meg. — A sztrájk-bizottság minden egyes tagját huszonöt forint bírságra ítélte el, és mert ezek a gyűjtött pénzből, a sztrájk tartama alatt, maguknak mint sztrájkolóknak megfelelő részt jutattak, *sikkasztás miatt vád alá helyeztette őket*. A bíróság ezt a vádat elejtette. Mind-ezen zaklatás daczára az asztalosok tekintélyes része a fenti munkafeltételeket kiküzdötte és az egész üldözösnek semmi haszna nem volt.

Noha még ma távol vagyunk attól, hogy oly bánásmódban részesüljünk mint a nyugati kulturállamokban, azért mégis oly brutálisan ma már legalább Budapesten, még sem járhatnak el a munkásnéppel mint ezelőtt 16 évvel. — És ezt a terjedő felvilágosodás és táborunk szaporodásának köszönhetjük, és másrészt azoknak, kik mint elsők szenvedtek a munkásnép igazaiért. Lassan bár, de haladunk előre, és ezt tudva, emlékezzünk régiekről: az érettünk küzdők- és szenvedőkről!

Hja! az üzlet.

— Rajz. —

A „Népolvasótár“ számára írta: **Maróthy János.**

A természetes Károszné asszonyság beczammogott a tulajdon trafikjába és gögös orrhangon köszönt vissza a szerény kisasszonynak:

— Jó napot!

Azután levette válláról köpenyét és átnyujtotta Józának, a ki alázatos engedelmességgel sietett a főnöknője nehéz bársony-felöltőjét a szögére akasztani.

— Az istenért, hova teszi?!... Oda se! Ott megszállja a por. Ide inkább, ugy.

Károsznének rikácsoló papagájhangja volt.

Később, mikor a „Kasszá“-ban szétterpeszkedett, az üzleti könyveket vette vizsgálat alá.

— Mit látok? Hát megint csak nincs eredmény? — kérde zordonan s czvikkerén át szúrós pillantásokat vetett a hallgatag leányra.

— Kisasszony, ez türhetetlen. Ön hanyag! Ne... ne ellenkezzék, mert azt nem szeretem. Megint csak ott állunk, a hol a mult hónapban. Hát nem fogott magán a jó szó, mi?

— Igyekeztem...

— Ej, mesebeszéd; igyekezett. Különben nem pangana ugy az üzlet.

Egy elegáns fiatal ember lépett be a boltba. Károszné hirtelen szemügyre vette Józsa modorát a vevővel szemben és ugyancsak megbotránkozott a látottakon

Hogy is ne! Ez a szerencsétlen teremtés figyelembe se veszi az urfi pajkos mosolyát s egészen hideg a kiszolgálása.

— Hja persze, hogy így nincs üzlet. Maga tisztára elriasztja a jó kundsajtokat, a helyett, hogy ide vonzaná őket. Józsa, önnek meg kell változnia, különben nincs maradása.

Józsa megszeppent. Ha ez a haragos Kárászné most hirtelen el találja őt küldeni, menthetlenül veszve van. Ő is, meg öreg apja is, mert a szegény szelütött nyomorultat ő tartja eddig a keresetéből.

— No, csak nem kell mindjárt sirásra fogni a dolgot, folytatá ravasz jó akarattal az asszony. Még ez egyszer megtartom, de igyekeznie kell, megváltozni. Érti: megváltozni.

Józsa rámondta, hogy: értem, Kárászné pedig szokatlanul nyájas lett erre.

— Tudja édesem, a mai világban nem megy ez máskép; port kell az emberek szemébe hinteni. Hiszen maguk kívánják így. Fiatal koromban magam se voltam különb. Mosolyogtam, s ha kellett, el is tréfálkoztam az urakkal. Hanem aztán ment is ám az üzlet!

A kisasszonynak arczába szökött a vér. Hát így kell az üzletet vezetni? Így kell a megváltozást érteni? . . . Szólni akart, de torkán akadt a szó. Mert Kárászné, a milyen mérges, rögtön kidobná őt. Hiszen kap ő még elég leányt, ki szívesen mosolyog az üzletért.

És a kövér asszony leereszkedő, nyárspolgáriás köszöntéssel távozott.

. . . . Hanem a szivarok csak nem akartak kellő számban fogyni ezentul se. Józsa nem fogadta meg a szigorú főnöknő utasításait, mert nem tudott minden jött-ment gavallérral tréfalkozni.

Mikor Kárászné ennek nyomára jött, szörnyen megharagudott reá és komoly elkergetéssel fenyegette. A szegény leány nem akarta magát és apját a kétségbeesés karjaiba dobni, alapjában átgondolta a dolgot, rimánkodni kezdett és esküvel ígérte, hogy *megjavul*.

Kárászné pedig, ritka engedékeny és jószívű nő létere, egy havi próbaidőt utalványozott ki a könyörgőnek, azzal a föltétellel, hogy ígéretét meg kell tartania. Ha nem, hát ő lássa!

Az ígéret beváltódott. A bevételi összeg először lassan, majd utóbb szinte rohamosan nőtt s a környékbeli jogászok és nyálka kereskedőségek tömegesen jöttek naponta, hiru érelemmel fogadván a szép Józsa kegyosztásait. Sőt egy fiatal mágnásképviseelő is eljárógatott a trafikba, mert műértő szemei fölfedezték a leányban a szépséget és romlatlanságot.

És Józsa továbbra is mosolygott boldog-boldogtalanra. Kárászné meglegedését fejezte ki és nyájasan simogatta bársonyos arczát.

— Tudja, kedvesem, ez nem megy máskép. Az üzlet a fő.

Józsa is belenyugodott abba, hogy az üzlet a fő. És mikor esténként hazatért megtört édes apjához, ki gyerekes örömmel

csüngött rajta, elfelejtett minden keservet, bánatot, melyet napközben átélt, még azt is, hogy hazajövet rossz híreről hallott suttogni. Éjszakákat töltött el álmatlan küzködéssel, vajjon folytassa-e jövő reggel, amit tegnap félbehagyott, vagy a Dunának menjen-e neki? Édes apjának látása azt sugta, hogy az utóbbit még ne tegye.

Kárászné pedig vidáman dörzsölte kezeit és elhatározta, hogy talán a nyárra öt forint fizetésemeléssel jutalmazza a leány szorgalmát. Telik a sommás jövedelemből.

És a kisasszony lassan, észrevétlenül sülyedt azon a lejtőn, melyre főnöknője kapzsisága taszította. A jobb érzések eltompultak benne, csak néha lobbant fel keblében a becsületérzés utolsó szikrája, mikor öreg apja volt szeméi előtt. De ennek váratlan halálával kialudt belőle az is. Az idő súlyos keze látatlanul nem vonult végig arcán, úgy, hogy festékhez kellett folyamodnia.

Hja! az üzlet.

Kárászné pedig egyre hizott. Egy napon szembetűnt neki a leány hervadt volta s ekkor az a gondolat támadt benne, hogy tulajdon rajta, mint — hasznavehetetlen portékán. Talál ő még leányt, aki harmincz forintért beáll a helyébe.

Mindez a legkisebb lelkifurdalás nélkül meg is történt: Józsát kiküszöbölte a tapintatos üzleti asszony.

Kárászné ezentul nem hallott felőle. Lehet, hogy kaszirnő lett, vagy más egyéb. Különben ő nem törődött mással az üzleten kívül.

Egyszer, egy csődület alkalmával megállapodott az utcán. Egy bukott leány, a Józsa ugrott le szégyenében az emeletről. — Ugy kell neki! — mondta Kárászné. — Mért nem maradt az egyenes uton.

Különben egyre hizott.

Két kritika.

*Olvastam versét, fiatal barátom
— Szól a redaktor — és nagyon sajnálom,
De a lapomba ki nem adhatom,
Nincs benne ritmus, nincs tartalom.
Hosszúra nyúlik, döcögős is, ráz is,
Csupa laposság, csupa közhely, frázis.
Mindjárt a cím is: Hozzá — régi kapta.
A műzsa most az egyszer cserbe' hagyta,
De nem tanácslom, nem, a világért se',
Hogy ő nagyságát újra megkisértse . . .*

*. . . Szegény poéta egy szócskát se szól,
Szégyenkezik, pirul és ellohol.
Fejét lehajtja búban-búbánatban
S egy házikó felé tart öntudatlan.
Megzörgeti az ódon tölgykaput
S egy szőke kis leány elébe fut.*

*Karjára kapja, úgy szoritja át,
 S egy hosszú csókba fojtja bánatát . . .
 De im, az ölelés hevébe most
 A földre hullat egy kis papirost.
 — Mi ez? kiált a leány — s szeme ragyog —
 Vers? költemény? s a hőse én vagyok?
 Hozzá! . . . Én hozzá, ugy-e? . . . Semmi kétség . . .
 A czíme is már csupa tűz, gyöngédség.
 S milyen érzelmes, milyen szép szavak!
 És milyen zengőn, szépen hangzanak!
 A csalogány se tudna szólni szebben —
 Nem olvastam szebb verset életemben!*

Martos Ferencz.

Nemzetgazdasági igazságok.

Köpenyforgatás. Érdekes figyelemmel kísérni a tőkés gondolatvilágának alakulását. A nagy tőke lapjai még néhány hónappal előbb az izgatás eredményét látták a munkásmozgalmakban és alaptalannak tartották a helyzet tarthatatlanságáról való panaszokat. Szeptember 6-án a „Pester Lloyd“ a kereskedelem és a nagytőke lapja már így ír: „A ki tárgyilagosan szemléli a dolgokat, be fogja látni, hogy nem az izgatás maga az oka a mozgalmaknak. Ha a fogékonyság meg nem volna, az izgatás legkorlátlanabb mértéke sem érlelt volna meg oly meglepő eredményeket, melyeket tényleg nem az izgatás létesített.

Sok mindenféle körülménynél fogva a munkások keresete természetesen megcsökkent; és a hajdani telkes és zsellér parasztok gyermekei visszaszülyedtek a munkásosztályba, mely ügyiszerű, mint a munkára kínálkozó alkalom. A munkások versenye hozza létre a „robot“ munkát s még így is kétségen kívül áll, hogy a magyar munkásság nagy tömege csak nyáron és ősz elején jut munkához, míg a tél és tavasz idején teljességgel mindennemű kereset híján van. Állandó és elegendő munkára nem kínálkozik alkalom. A munkás kénytelen a munkánélkül időket szükségleteit a nyári munka keresetével fedezni s így ezért igyekezik az aratási béreket emelni, azért megy bele az aratási strike-ba. És valamint általában hiány van munkában, épúgy ki van zárva a tőke gyűjtésére a lehetőség. De még ha van is némi megtakarított összegecskéje, a magyar munkás alig szerezhethet földet a mi birtokviszonyaink mellett. A földbirtok nagy része kötött; a szabad forgalomba jutó birtokot pedig, még ha kis parcellákban adják is el, a birtokos paraszt vásárolja meg a munkás orra elől.“

Milyen változás ez! Még megérjük, hogy hazánkban ismétlődik az angol politika történelme. Ott is a tőke és föld urai egymással való versengésükben a munkásokat jutatták jobb helyzetbe. Ha az angol földbirtokosok ragadták meg a kormányt, rögtön siettek a gyári munkás helyzetén segíteni, csak azért, hogy

a tőke urainak ártsanak. Viszont a kormányra jutott kapitalisták a mezei munkás sorsán javítottak, hogy így megbosszulják magukat a földjáraadékosokon.

A munkakamarákról. Hogy a strike-ok, bérharcok és egyéb viszályok alkalmával, a fölmerülő vitás ügyeket lehetőleg mindkét fél kielégítésére intézzék el, Angliában *munkakamarák* keletkeztek. Ezek békeltető bizottságok s kétfélek. Az egyik: a Mundella rendszere, melynek célja a viszályokat megelőzni, elkerülni; ezek a kamarák békítenek, békeltetnek, nehogy kenyértörésre kerüljön a dolog. A másik: a Kettle rendszere, mely választott bíróság módjára működve, a kitört társadalmi viszályokat és harcokat akarja elintézni és e célból végrehajtható ítéletet hoz. A munkakamarák egyenlő részben vannak összeállítva a munkaadók és munkások részéről. Ez intézmény létesítésénél érvényre jutott az a felfogás, hogy a jogi egyenlőséget kell, hogy a gazdasági is kiegészítse — szemben a régi, liberális felfogással, mely szerint a gazdasági élet szigorú törvényeknek van alávetve, melyeket nem szabad megállapodások által megváltoztatni. A munkások részéről a kiküldötteket a szakegyesületek választják meg.

Weisz József.

Szellemszikrák.

* Az emberi elme nem talált fel se egy új bünt, se egy új mulatságot.

* Vesszőparipán is halálra nyargalhatja magát az ember.

* Ha valaki szellemes akar lenni az annyi, mint ha valaki szép akarna lenni.

* Vannak gyöngeségek, amelyre csak az erős képes.

* Ha azt akarjátok, hogy az ember megéljen, éleszsétek fel benne a reményt.

* Aki sokat szeret, korán öszül. Aki sohasem szeret, rögtön ősz.

* A gőz angol eredetű. A gőz kovácsol, fűrészel, olvaszt, sző, sulykol, fur; nemsokára a parlamentbe fogják küldeni, hogy törvényeket alkosson.

* Sok ember hal meg hazátlanul, noha sok háza van.

Különfélék.

A gseftelő király. Egy brüsszeli hír alapján Lipót király az ardennesi hegységben levő pompás birtokát kastélyval és parkkal együtt bérbeadta egy angol részvénytársaságnak. A társaság nyári teleppé alakította át a birtokot, amelyen, csakis nagyon gazdag emberek, bármiféle előkelő szórakozásnak hódolhatnak. A király szerződésileg kötelezte magát arra, hogy régi kastélya mellett még egy második kastélyt építtet és a két kastélyt egy 50 méter hosszú üvegcsarnokkal köti össze. A régi kastélyban csak étkező-, játék-,

gyülés- és disztermek vannak, az új kastélyban pedig, melyet júniusban nyitnak meg, 100 szoba lesz, öltözőszobákkal és teljes szállodai felszerelésekkel. A király a vállalatnál nagyon jó üzletet csinál, mert a magas bérösszegeken felül a nyereségből is részt biztosított magának, de hogy vajjon összefér-e az ilyen gseftelés a királyi méltósággal, azt a belgák ítélik meg.

Reklám. A híres ember haldoklik. Körülveszik családja, barátai és a hírlapok tudósítói. Általános meghatottság; már bizonyos, hogy a haldokló átszenderül a hallhatatlanságba.

Híres ember: Mielőtt meghalok, még volna egy pár szavam hozzátok . . .

Ujságíró: (előlép.) Hozzám mester?

Híres ember: (szeliden.) Nem barátom, nem önhöz! . . . De azért élek az alkalommal, hogy köszönetet mondjak legutóbbi csinos cikkéért.

Ujságíró: Csak kötelességemet teljesítettem.

Híres ember: Ha valami vigasztalhat, utolsó órámban, hát tegnapi cikké az . . . Igazán kedves volt . . . Csak néhány csekély tévedés volt benne . . . Születésem napját hibásan közölte.

Ujságíró: (mosolyogva.) Ej, ez megeshetett, nem voltam jelen a születésnél.

Híres ember: Ne vegye be ezt az élczet a legközelebbi cikkébe: kissé erős

Ujságíró: Köszönöm ezt az utolsó tanácsát.

Híres ember: És most, fiatalember, nagyon szeretetreméltó lenne, ha pillanatra magamra hagyna a családommal.

Ujságíró: Oh, kérem! (Mindenkit üdvözöl, kezét szorit a a haldoklóval, azután távozik.)

Híres ember: Közeledjétek gyermekeim! Tudom, meghalok...

Mind (sírva): Oh!

Híres ember: Tudom, és hozzáteszem, hogy szinte jól esik Csakhogy, gyermekeim, kérlek, — és erre nagy súlyt helyezek, — kérlek ne védjétek emlékemet. Egészen mindegy nekem, ha rá-galmaznak, sértegetnek is halálom után. Ha rámfogják, hogy inyencz voltam, ám mondják . . . Ha színpadra akarnak vinni, ne tiltakozzatok. Hadd beszéljenek rólam akármit. Sohasem biztos az emacer a hallhatatlanságban annyira, hogy lemondhatna a reklámról . . . Megfogadjátok?

Mind: Igen, megfogadjuk . . .

Híres ember: Vizontlátásra tehát gyermekeim.

(Meghal.)

Hasznosított villamos. Az amerikaiak a villamos vasutat nemcsak szállításra alkalmazzák. Legújabbán söprökészülékkel ellátott kocsik is közlekednek, amelyek pompásan felsöprik a vasuti testet. Ez különösen a havazás idején hasznos ujitás. Más kocsik megöntözésre vannak berendezve olyformán, hogy a sineken kívül is felöntözik az utakat. Ezek a kocsik persze a nyári forróságban alkalmasok.

Miért látszik a víz kéknek? Bunsen természettudós ötven évvel ezelőtt bebizonyította, hogy a tiszta víz, ha elég vastag rétegben látjuk magunk előtt, kéknek látszik. Ezért kék a tükre sok tónak és a déli tengereknek. Eleinte azt hitték, hogy a látszólag egészen tiszta víz anyagokkal van megfertőzve, miáltal a vörös és sárga fénysugarakat átbocsájtja, a kék és ibolyaszínűeket pedig elnyeli, de kísérletek útján kitűnt, hogy a vegyszeti teljesen tiszta víz is 26 méter hosszú és 15 milliméter széles csőben szép sötét-kék színű, ha azt a csőben felülről nézik. Dr. Springnek erre az ötlete támadt, hogy a víz színezését talán nem a tisztatlanság, hanem az okozza, hogy hőfoka nem egyenletes egész tömegében. Lehütötte a hosszú csövet négy fokra és 16 fokos vizet öntött bele, mire a víz csaknem teljesen átlátszatlan volt és csak a hőfok fokozatos kisülésével kezdett mindjobban megvilágosodni. Tény tehát az, hogy a vizek egyenlőtlen hőfoka, ha a réteg elég mély, a víznek többé-kevésbé sötét színt kölcsönöz, amennyiben a beeső fénysugarak nem hatolnak át simán és egyenes vonalban, hanem folyton különböző hőfoku és sűrűségű rétegekbe jutva, irányuktól eltérítetnek. Az egyenlőtlen sűrűségű rétegek a fényt visszaverik, megtörik és szabálytalanul minden irányban szétszórják, ami teljesen megfelel annak a hatásnak, melyet valamely folyadékban levő teljesen apró testecskék okoznak. Forel német természettudós azt is megfigyelte, hogy az édesvízű tavak télen átlátszóbbak, ami teljesen megfelel Spring elméletének, miután a hőbeli különbségek nyáron nagyobbak, mint télen, amikor egyenletes hideg uralkodik.

A jelentés. Hatóságaink lassúságát jellemzően írja le egyik lap: Valamely megyében lihegve rohan be a szolgabíró szobájába egy ur, a ki így kiált fel:

— Mily szerencse, hogy itt találok!

— Ön kihallgatásra jelentkezett egy hét előtt — szól méltósággal a szolgabíró — s mivel ma került önre a sor, hát adja elő kérését.

— Kérem, a dolog nagyon sürgős!

— Jegyezze meg magának, hogy a hivatalos rend szempontjából semmi sem sürgős.

— Még egy hid sem, a mely összedölni készül?

— Még az sem.

— Kérem, az a hid nagyon fontos ránk nézve. Az egyetlen közlekedési ut községünk és a megye többi része közt.

— Ha jól megértettem, szól a szolgabíró, — ön azt kívánja, hogy mi ezt a hidat megóvjuk az összeroskadástól.

— Azt, azt!

— Misem könnyebb annál. Mert a közigazgatás kötelessége hogy a polgárság érdekeit előmozdítsa. Csak az a baj, hogy mindig akad egy csomó okatlan ember, aki fejfel nekimegy a falnak, a helyett, hogy követné a rendes hivatalos eljárás útját.

— S melyik az!

— Ha az önök hidja ingadozik, a község elüljárósága iras-

son al
gálás
hivatal
lenörz
és fel
kérven
latba
hagyja
hozám
melyen
jováha

az öss
belátj

nyolor
egy ö
148 é
hagyo
86, a
lap, C
erősít

kutba
rével

plébá
sem
„iste

A b
hada
házb

egy
19 e
ban

badu
gorn

tózt
kod

son alá az összes lakossággal egy kérvényt, hogy a hid megvizsgálására küldjenek ki egy bizottságot. Ezt a kérvényt küldjék be hivatalból hozzám. Én majd kiadom az illető hidjavító és hidellenőrző osztálynak, amely a megyei indzellértől ellenjegyezteti és felküldi a belügyminiszterhez. A miniszter megvizsgálhatja a kérvényt és leküldi ismét véleményadás végett, mire én javaslatba hozok neki egy bizottságot, a hid megvizsgálására. Ő jóváhagyja a bizottságot, kiegészíti a saját szakértőjével és leküldi hozzám abbéli felszólítását, hogy hozzak javaslatba egy napot, a melyen a vizsgálóbizottság megkezdheti működését. Ha ez a nap jóváhagyatott, akkor . . .

— De kérem, hisz azalatt a mi hidunk rég összedőlt!

— Hát azután? Ebben az esetben jelentést tesz a bizottság az összedőlés okáról. Mert hogy rend uralkodik nálunk, azt csak belátja.

Az emberi kor legvégső határán. Hihetetlen hír érkezik Spanyolországból: Gaviriában, Biskaya tartományban, pár nap előtt egy öreg ember halt meg, a kinek a koporsójára ezt irták: „Élt 148 évet, 6 hónapot és 9 napot.“ Az öreg ur özvegyet és 3 árvát hagyott hátra. Az özvegy 135 éves, az árvák közül az egyik „fiú“ 86, a másik 97, a leány pedig 102 éves. Így írja ezt egy madridi lap, Gaviria helység lelkésze és előljárója pedig az adatokat megerősíti.

Világkrónika.

— A szüz Mária. Bugacson, (Erdély) egy kis leány a kutban meglátta a szüz Máriát (a ki hiszi). A babonás nép ezrével tódul most oda, de persze nem lát semmit.

— A pap. Párisban rájöttek, hogy egy ottani katolikus plébánosnak összesen 23 törvénytelen gyermeke van és egyikről sem akar gondoskodni. A „törvénytelen“ gyerekek bepörölték az „istenfelő lelkipásztort.“

— Asszonyharcz. Bécsben valóságos asszonyharcz volt. A bécsi piaczon összevesztek a kofák és két pártra szakadva hadakoztak. Három asszonyt életveszélyes sérülésekkel a kórházba vittek.

— 27 évig börtönben. Ratibor város fegyházából most egy fegyencz került ki, a ki 27 évet töltött ott egy huzamban. 19 éves volt, mikor odakerült. Vajjon hogy nézett az a világban szét?

— A fegyencz büne. Viterlev (Olaszország) egy kiszabadult fegyencz megölte a feleségét, nagyanyját, anyósát és sógornéját, mert felesége, mig ő börtönben volt, hűtlen lett hozzá.

— A szigorú angolok. Londonban 500 családapát tartóztattak le egyszerre, mert családjukról nem akartak gondoskodni. Az angol törvények erre is ismernek paragrafust.

— L^égberö p^ült mozdony. Madridban egy mozdonyvezető a mozdonyba egy métermázsa dinamitot rejtett el. A dinamit felrobbant és szétrombolta a fél indóházat. A mozdonyvezető is ott pusztult.

— A bicska. Csik-Ajnádon Orbán József fiatal legényt Székely András bicskájával halálra sebezte.

— Romok alatt. Török-Szent-Miklóson Böhm Albert főtéri korcsmajának mennyezete leszakadt s több ott levőt maga alá temetett, akik közül Tóth Borbála 65 éves parasztasszonyt halva húzták ki a romok alól.

— Tűz Élesen (Magyarország) nagy tűz volt, mely Csanádi Ferencz összes, vagy ezerhatszáz keresztet kitevő buzakészletét elhamvasztotta.

— Halál a hordóban. Egyedín egy bográrlegény a forró szilvaivizel telt nagy hordóba bukott s ott megfult.

— Leszakadt mennyezet. Az ujvidéki színház mennyezetének egy része előadás közben leszakadt. Az óriási ijedség közepette sokan megsérültek.

— Megőrült kalauz. A brüsszeli államvasutak indóházában egy kalauz a vonat elindulása előtt hirtelen megőrült.

— Tűzvész a hajón. Az orosz „Admiral Gervais“ személyszállító gőzhajón a nyílt tengeren tűz támadt. Az utasok is és a legénység mélyen aludt. Ketten elégték, többen pedig égési sebeket szenvedtek.

— Harcz a szigeten. A francia Martinique-szigeten a csendörök és rendörök meghasonlottak egymással és összetűztek. A verekedők közül sokan megsebesültek.

— Kanyaró és difteritisz. A Sziléziában az utóbbi időben feltűnően pusztított a difteritisz és kanyaró. A betegségnek számos áldozata van.

— Az üdvölvés halottja. Lizabonban (Portugália) a király nevenapja alkalmából üdvölvéseket tettek. Az egyik ágyu hirtelen felrobbant és szétrepülő szilánkjai egy katonát megöltek és több mást súlyosan megsebesítettek.

— Fölrobbant ágyulöveg. Kern, mödlingi (Bécs) zöldségáros egy löveget talalt. Azt hitte, hogy üres s ütögetni kezdte a földhöz. A löveg hirtelen felrobbant és a szerencsétlent össze-vissza torzította.

— Útonálló. Egy tejhordó asszonyt, ki Boroszló (Németország) felé igyekezett, a nyílt országuton több álarcos ember megtámadta és meggyilkolta.

— Rossz orvos. Thüringiában (Németország) az ottani törvényszék egy fogorvost 300 márka pénzbüntetésre ítélte. Az orvos egyik betegét felpofozta és szidalmakkal illette, mivel nem sikerült neki az asszony fogát kihuzni.

Tűz a színházban. A napokban tűz pusztított a kölni nyári színházban. A tüzkár nem nagy.

hogya
termés

lunk ve

munkat

Egyébl

aranyla

megéro

czosa a

nyeink

Néhány

lákra p

de arra

belépte

szóló t

a bekö

irja m

kedő.

regény

olvasó

utcza

Béla

Ambru

Grünf

Kelem

Pécze

Fővárosi olvasóinkat, akik gyűjtőleveket kaptak: tisztelettel felkérjük, hogy a nagy cél érdekében minden erejüket feszítsék meg és a gyűjtőleveket természetesen nem üresen minél előbb szolgáltatassák át a kiadóhivatalnak.

Azoknak, a kik esetleg még nem kaptak gyűjtőleveket, szívesen szolgálunk vele.

S. Dávid ács Budapest. Lapunk szerkesztője a Szabad szónak többé nem munkatársa és így annak a képes ujságnak írásaiért nem lehet felelős. Egyébként azelőtt sem vállalt egyetlen soráért sem felelőséget.

G. József Temesvár. Mit Dank erhalten.

Gvosgyák Vasdi Gábor 48/49 honvédfőhadnagy Kula. E hó 19-én tartandó aranylakodalma alkalmából fogadja legőszintébb szerencsekívánatainkat. Ön megérdemli a boldogságot, mert ősz hajjal is lankadatlan, buzgó előharczósa az emberiség szent ügyének.

Összes olvasóinknak. A „Világfelforgatók“ és „Uj világ“ című regényeinkhez együttes kötésre díszes, aranyozott bekötési táblák készülnek. Néhány hét múlva minden olvasónk megkapja 25 krért. A bekötési táblákra persze csak azok tarthatnak igényt, akik olvasóink maradnak.

H. Ferencz, Réde. A 33. számú füzetig fizetve van.

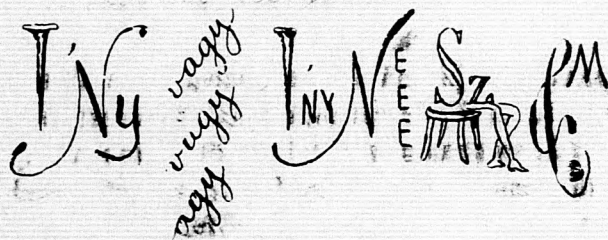
G. Gergely, Orosháza. A napot hamarjában nem tudnók megmondani, de arra emlékszünk, hogy a vasárnapi munkaszünetről szóló törvény életbeléptetésekor határozták el. Szerezze meg a vasárnapi munkaszünetről szóló törvényt.

K. Sándor. M.-Vásárhely. 50 krajczár beküldése után az 5 füzetet és a bekötési táblát megkaphatja. Csak pontos címét és azt, hogy mit kér írja meg a postautalványon.

T. János. P.-Kalán H.-Ferencz czime Maros-Vásárhely, vegyeskereskedő. Mindenki ott megmondja.

Betűtalány.

Magyar Nép-olvasótár

A helyesen megfejtők közt első jutalom gyanánt egy teljes regényt; második jutalom gyanánt egy szép elbeszélést sorsolunk ki.

A megfejtést, valamint a helyesen megfejtők névsorát a Népolvasótár 26. számában hozzuk.

Megfejtési határidő október 15-e.

A Népolvasótár 22. számában közölt betűrejtvény megfejtése:

CSIGA.

Az első jutalmat egy regényt nyerte: Braun Hugó, Nefelejts-utca 24. sz; a második jutalmat egy elbeszélést nyerte: Miklósi Béla Szeged, Tisza-utca 4. sz.

Megfejtették még a következők:

Budapestről: Schnadenberger Ferencz, Braun Hugó, Ivány Ambrus, Fischer Gyula, Réczey Jenő, Király Pál, Üröm Menyhért, Grünfeld Gizella.

Videkről: Miklósy Béla Szeged, Örley Géza Királyhágó, Kelemen János Sopron, Tál Péter Rákos-Keresztur, Kóka Dénes Péczel, Mérey Mihály Orsóva.

I. évfolyam

A „**Népolvasótár**“ minden vasárnap jelenik meg olyan bő tartalommal, mint a mostani száma. Mindég 36 oldal, sőt több olvasnivalót nyújt. Minden vasárnap, vagy kívánatra hétköznap házhoz hozzák és akkor fizetendő érte a 10 krajczár, a mikor egy-egy füzetét átveszik.

Ezért a hetenként tizkrajczárért páratlan sokat nyújt a „**Népolvasótár**“ Czikkei, a melyek mindenkor a **munkálkodó szegény javával foglalkoznak**, a mellett, hogy lelkesítenek, tanulságosak is.

Elbeszélései, költeményei a legjobb íróktól és költőktől valók. Minden számában közöl adomákat, különféleket, tudományos apróságokat, sőt a napilapok rendes olvasását is feleslegessé teszi „**Világkrónika**“ czimű rovata, a melyben néhány rövid szóban a lefolyt héten az egész világon történt eseményeket felsorolja.

Minden számában közöl talányokat, a melyeknek megfejtésére érdekes könyvekből díjat tűz. Szerkesztői üzenetek rovatában olvasóinak minden kérdésére tanácsosal, felvilágosítással szolgál.

S mindennek betetőzéseül minden számában 16 oldal regényt közöl. A most kezdődő „**Titkos bűnök**“ czimű regény művészi kivitelű képekkel lesz tarkítva.

A **Népolvasótár** járatói jutalmakban is részesülnek. Ujlesztendő után minden olvasó 20 kr ráfizetés mellett megkapja:

„**Éljen a szabadság**“ czimű öt színben nyomott művészi kivitelű képet, ugyszintén 25 kr. ráfizetés mellett „**A nő a multban, a jelenben és jövőben**“ czimű 600 oldalas érdekesítő művet.

Vidéken postán küldjük a Népolvasótárt negyedévre 1.20 krajczárért.

A „**Népolvasótár**“ jeligéje: **logot és kenyeret a népnek**. S mert a naplopók ezt a jelszót nem szeretik azoknak nem is kínáljuk a **Népolvasótárt**, hanem a munkálkodó népnek, a mely keservesen megszenved a mindennapi falat kenyérért, kötjük a szívére, hogy támogassa a nép lapját a „**Népolvasótárt**“.

A **Népolvasótár** szerkesztősége és kiadóhivatala, a hová minden kérdés intézendő. Budapest, VII., Garay-utca 32. sz.